

Het bijltje erbij neergooien in Oene

De vinder en de regio-archeoloog: een interview

1) *Kan je wat over jezelf vertellen? Wie ben je en waar kom je vandaan?*

Mijn naam is Wilbert Brendeke. Ik ben 30 jaar oud en woon in Oene, waar ik ook geboren ben. Al vanaf jonge leeftijd heb ik interesse in (lokale) geschiedenis. Toen ik een jaar of 10 was heb ik al mijn eerste metaaldetectortje gehad, met weinig succes overigens. Een jaar of 7 geleden heb ik samen met mijn vader een betere gekocht. Omdat ik het zoeken naar oude (metalen) voorwerpen erg leuk vond, heb ik er zelf één met meer opties aangeschaft. Inmiddels zoek ik met de XP Deus, een bekende detector die mij goed bevalt.

2) *Wat vind je zo leuk aan metaaldetectie? Is dit de eerste keer dat je een vondst doet die niet van metaal is?*

Zoals gezegd interesseer ik me in de geschiedenis, van onder andere mijn woonplaats. Bij het zoeken met een detector ga je niet zomaar een akker op, maar probeer je juist die plaatsen op te zoeken, waar de kans op mooie vondsten groot is. Voorbeelden hiervan zijn voormalig bewoonde gebieden, rondom kastelen, rondom oude boerderijen, maar ook oude hessenwegen, kerkenpaden en dergelijke zijn interessant.

Zodra ik een potentieel goede zoekstek gevonden heb, vraag ik de eigenaar van de grond om toestemming. Dit is meestal geen probleem. Het mooie van het zoeken begint dan eigenlijk echt. Met de metaaldetector het land op, om te graven op de piepjes die de metaaldetector laat horen. Veelal geeft dit rommel, zoals blik, stukken lood of folie. Soms komt er echter een gebruiksvoorwerp naar boven, zoals een zakhorloge (sleutel), bestek, een knoop of tapkraan. Hoe langer je zoekt, hoe meer voorwerpen je gaat herkennen. Mijn voorkeur gaat uit naar het vinden van munten. Het is fascinerend om een munt te vinden die tientallen, of honderden jaren in de grond heeft gelegen. Wellicht heeft diegene er destijds nog naar gezocht en ervan gebaald dat hij hem heeft verloren. Dan ben ik degene die hem na al die tijd weer vast heeft. De diversiteit van de vondsten en de spanning van elk piepje maakt het voor mij een geweldige hobby!

Naast de metalen vondsten vind ik ook regelmatig niet-metalen vondsten. Tijdens het zoeken scan ik de grond af, op zoek naar tekenen van oude bewoning. Met name scherven en delen van kleipijpen zijn bekende oogvondsten. Ze zijn voor mij indicaties of een zoekstek interessant is of niet.

3) *Hoe was het om het bijltje te vinden? Maakte het een gevoel in je los?*

Ik heb de bijl gevonden op een akker waar ik nog nooit was geweest. De vondsten vielen nogal tegen, ik had wat rommel en een cent van Juliana gevonden. Op een gegeven moment zag ik een vreemde steen liggen, waarvan de vorm mij intrigeerde. Ik pakte hem een beetje nonchalant op, maakte hem schoon en draaide hem om. Dit gebeurt wel vaker en meestal gooi ik het daarna weg, omdat het gewoon een steen o.i.d. is. Deze keer had ik toch een vermoeden dat dit wel iets waardevols was en wilde ik hem bewaren, dus ging hij de zoektas in. Gauw weer verder zoeken. Nog geen 20 meter verder liet de vondst mij niet los en haalde ik hem weer tevoorschijn. Na even googlen was ik er toch wel redelijk van overtuigd een bijl uit de steentijd gevonden te hebben, maar ik durfde het nog niet helemaal te geloven. Van zoeken kwam nu weinig meer terecht. Thuis ben ik gauw wat archeologische bladen doorgegaan en heb de vondst op enkele internetforums geplaatst. Ook ging er een mail naar Cor van Baarle, een regionale kenner. Van alle kanten werd mijn vermoeden bevestigd, ik had een bijl uit de steentijd gevonden, te dateren rond 3400 tot 2500 v.C. (Midden- tot Laat-Neolithicum). Het gevoel dat je dan krijgt is eigenlijk moeilijk te beschrijven. Je probeert je voor te stellen hoelang geleden dit bijltje is verloren of bewust (wellicht ritueel) geplaatst. Hoe zouden deze mensen hebben geleefd, en hoe zag hun wereld eruit? Prachtig om een voorwerp vast te houden, waar ooit veel tijd en zorg aan besteed is!

4) *Wat zie je jezelf in de toekomst nog vinden? Heb je nog iets in gedachten waar je graag naar wilt zoeken?*

Het valt me op dat hoe langer ik zoek en hoe meer ik vind, hoe meer ik ook besef dat er nog veel te vinden is. Ik denk dat de droom van elke zoeker is om (naast een schat uiteraard) een gouden munt te vinden. Dat geluk heb ik al gehad, in de vorm van een gouden munt uit 1473.

Toch blijft er nog genoeg over om van te dromen. Een greep uit mijn verlanglijst: Een Keltische stater (munt), een vroegmiddeleeuwse tremmisses (munt), een munt uit Dorestad (huidige Wijk bij Duurstede), een bulla (pauselijke zegel), een Romeins beeldje, een gouden Romeinse munt, een 3 gulden muntstuk, een middeleeuwse gouden ring... en zo zijn er nog wel wat dingen op te noemen. Ik hoop vooral deze heerlijke hobby nog lang te mogen doen, wie weet wat er nog voor mij in de grond ligt!